

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Jegyzék-váltás

Debrecen, január 23.

A képviselőház nekiindult a választójogi reformhoz vezető utnak. A szünetet követő első ülésen még nem esett szó róla, de a most következő képviselőházi ülések alatt végre tárgyalásra kerül a nagy ügy.

Mialatt a Ház ilyen nagy várakozásban áll, az érdeklődés nagyobb része nem azt lesi, ami a képviselőházban történik és ami történni fog, hanem ami azon kívül készül. Az általános sztrájk tervét annyira komolyan készítik elő, hogy most már a kormány is számot vetett azzal. A miniszterelnök a munkapárt értekezletén kijelentette, hogy a kormány teljes erejével és az államhatalom egész súlyával áll ellen a politikai sztrájknak és módot fog találni arra, hogy az értelmi szerzők megtorlásban részesüljenek.

Mikor az ember egyfelől a munkások forradalmát hirdető plakátjait, kiáltványait, más felől a miniszterelnöknek kiméltlen büntetést jelző nyilatkozatát olvassa: azok a jegyzék-váltások jutnak eszébe, a minőket a konfliktusba keveredett államok szoktak egymással váltani. Mindenik a szélsőséges állásponton van; mindenik hajlandó a maga álláspontját fegyverrel megvédeni: egyik se engedhet egy jottát se ebből az álláspontból. És mégis megesis, (sajnos, nem mindig) hogy megtalálják a megegyezés formáját, a mi nem lenne lehetséges, ha egyik, vagy másik fél (vagy mindkettő) a szélsőségből nem engedne. A munkások részéről érthető, hogy ők mindjárt a forradalmat proklamálják; a multban ugyan néhányszor elkoptatták ezt a

szót, de ez nem akadályozza annak, hogy megint ne próbáljon hatni vele. Viszont a kormány, mely a maga javaslatát és helyzetét a sztrájkokkal szemben védi, ennek érdekében következetesen cselekszik, ha a legkeményebb öklét mutatja és a szerájk terrorjával szemben a sztrájkvezetők irgalmatlan megbüntetését helyezi kilátásba. Mégis, az ország békéje és megszámlálhatatlan érdeke szempontjából kívánatos és talán remélhető is, hogy az ellentétek ilyen erős összeütközésre ne kerüljenek.

A harcban a kormány áll a szakszervezetek vezetőivel és akármilyen erővel ütköznek össze, a harc veszesei és károsultjai nem ők lesznek. Tegyük föl, amit egyelőre kizártnak kell tekintenünk, hogy az általános sztrájknak sikerülne megbuktatni a kormányt. Kárpótolja-e az eredmény a munkások tömegeit azokért az áldozatokért, amit egy, esetleg több napra is kiterjedő sztrájkkal lennének kénytelenek meghozni? És tegyük föl, — amit szintén nem tartunk valószínűnek — hogy a kormány a sztrájk első napján összefogdosatja a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek vezetőit: ezzel az indulatokat kétségen kívül még jobban fölzaklatja, de használ valamit a gyárosnak, az iparosnak, az egyéb munkaadóknak és másoknak, akiket a munkabeszünetés közvetve, vagy közvetlenül károsít?

Ép azért, mert a harc a mások bőrére megy, meg kell gondolni az elhatározást a munkásvezetőknek és a döntés pillanatában elővigyázattal kell cselekedni a kormánynak is. A felelősségre, óvatosságra kétségtelenül kevesebb hajlandóság van a munkásszerve-

zetek vezértáborában. Az ő tisztük az agitáció és ők akkor érzik magukat hivatásuk csucsán, ha ezzel minél zajosabb, erősebb izgalmakat váltanak ki. De nem lehet előttük se közömbös, hogy egy rosszul sikerült, vagy letört sztrájkkal hosszú időre elcsorbitják, sőt használhatatlanná teszik a munkásmozgalmak legerősebb fegyverét. A kormánynak pedig a legnagyobb szenvedelmek között is kerülnie kell, hogy magát is a szenvedelmek által kormányoztassa és a megtorlásnál, ha még olyan jogos is az, előbbre való a rendcsinálás. A harcban tehát az államhatalom erélye csak addig a mértékig érvényesüljön, amíg az okvetlenül szükséges, amíg azt a veszélyeztetett, oltalomra szorult érdekek és javak megkivánják.

Egyébként pedig a legjobb lenne, ha a villámlo jegyzék-váltások eredménye olyan formula, vagy csöndes megegyezés lenne, a mely az általános sztrájk rémét ezekben az igen rossz, igen kínos napokban elköltöztetné a fejünk felől.

Am, ha az agitátorok nem mérsékelik magukat és mégis elkövetkezik az országra a legnagyobb gazdasági csapás, akkor se okvetlen szükséges azok intézőinek összefogdosása, fölösleges a mártirok gyártása. E tekintetben jó recepttel szolgált néhány esztendővel ezelőtt az a vezető politikusunk, aki most a nagy népbarát szerepében kéjeleg de akit miniszterségének ideje alatt „fekete gróf” néven üldözött a szociáldemokrata párt. Ez a „fekete gróf” — Andrassy Gyula — megmutatta: hogyan lehet megfékezni a terroristákat. Emlékezzünk rá, hogyan oszlatta föl a szervezeteket, hogyan foglal-

Casque Colonial No. 2276.

(Egy légionista naplójából.)

Irta: Horváth Rezső.

I.

A keskeny, hosszú lábón fölönvülő kerek talpu pohárkából zöldszemű szörnyeteg villogott elő: sűrű, nyúlós abszint. Tekintetnek szilaj varázsa lassan, alattomosan kuszott fölfele, föl az üveg sikamlós falán. Aztán kicsordult. Gyors szökkenéssel rátelepedett a faasztalt körülövező fiúk méléző szeméire.

A zöldszemű szörnyeteg megtette a hatását. A büszke emberi társadalom szomorú számkivetettjei, a kézzubonyos hazátlanok agyában elnyomta a zsbongó gondolatokat. A szívek pedig jótékony feledés homálya borult.

Keskeny sávban kanyargott az asztal fölött a silány katonadohány ólmos, zöldeskék füstje. A füstkaoszból ostoba alakok bontakoztak ki. Bizonytalan cirádák erőteljes silhouette-é formálódtak. Vastag sűrűségüket csak bátortalanul hasította át a lecsüngő acetilénlámpás fehér fényzuhatagja.

II.

A „Biére Phenix”, sidi Huisszein al Buker mulatója eredeti módon volt berendezve.

Valami sokat lumpolt, vigasságokból kinövegetett ember ötletét hordozta magán. — És aki tudta a jóra való sidiről, a buvette birtokosáról a hajdani nótás, vigságos légionistaságát, az megértő mosolygással nézegette az eredeti berendezést.

Lássuk csak.

Künn az utcán, a Rue Nationale járdáján, széles katedra emelkedett. Ezen asztalok, székek s más egyebek, amik csak arra jók, hogy a vigságnak készülő légionisták, az istentelen roumi-k, ott megzavariák éjjelente a prófeta szakálla árnyékában pihenő igazhittiek álmát.

Odabenn azonban, a széles, tejiüveges, szárnyas ajtó mögött élénk kapcsolatát találta a járatlan ember az otthonosságának és a kényelemnek, ami busongó embernek kívánatos. A Biére nagy, hatalmas termében apró rekeszek vártak nótás iddogálóokra a faasztalok mellé, sidi Huisszein nagy gyönyörűségére.

Az egyik fal mellett arab konvha vonult végig; ott mindjárt kijózanító kotyvasztékot főztek annak, akinek vastag homályt font agya köré a zöldszemű abszint. A másik fal mellett pedig, szélesen mélyvédő fiúlkében, vilharos multu hangszer terieszkedett, egy öreg zongora.

Idegen országok szerencsétlen züllött kalandos hanyódások után tán legelőször a sidinél pihenheték ki világcsavargó fardal-

maikat. Ha testük acélosságára álmos nehézséggel borult rá a kimerülés, fölüdültek az agg hangszerből kiszálldosó hanghullámokra. — Lány melódiák fonódtak a szívek köré és bajtársi együttérzés, emberi megértés harmóniája tette elviselhetővé az idegen föld keserűségeit.

III.

A füst sűrűn kanyargó folvammal ömlött el a kicsi társaságon. Négyen voltak. — Mindegyikük idegen rónaságról idehullott embermeteorok, akinek még a hazáia is megszese esik a másiktól. Mértőföldek száza felkúsznak hazáik között. De azért a sivatag, a forró homok örök barátokként hozta össze őket. — Fiatal szívük meleg szeretettel dobant össze.

A hollandi Nanninga néven szerepelt, a szőke svéd fiút Lindströmnek ismerték, az olaszt pedig Valentinek. A magyar föld szülöttét pedig Szalóknak hívták odahaza a bájos Mecsek alján.

Csak abban hasonlított egymásra ez a négy ember, hogy a helyőrségben félelmes hírességü garázdák voltak. A zöldszemű szörnyeteg pedig leszedte róluk a nemzeti sajátosságokat. Részegen egyforma volt valamennyi. Mindegyiken sötét bluz feszült.

És aztán még valamiről megemlegették őket a gloire katonái. Fejüket örökké árnyékba fogta a francia gyarmati sisak, a Casque

tatta le a sztrájkalapokat. Enélkül nincsen sztrájk, mert ez is ama háboruk közé tartozik, amelyekhez három kellék szükséges: pénz, pénz és pénz.

Várospolitikai

A hadosztályparancsnokság lakása. — A siket-néma intézet segélye.

Apró kicsi eseményekben is figyelemre méltó tapasztalatokat és tanulságokat keres a figyelmes szemlélő. Rendesen meg is találja azokat s e tanulságok egyéb nagyobb események okait is elénekbe állítja. Sőt e tapasztalatok, mondjuk egy város, tegyük föl Debrecen város életében megmutatják amaz irányzatokat, amelyek szerint ez az élet jó, vagy rosszul fejlődött, vagy tengett.

Két ilyen apró esemény volt ma elintézés alatt a város tanácsa előtt. Egyik a honvédhadosztály parancsnokság részére szükséges lakás kérdése, a másik a siketnéma iskola részére adott városi segély dolga.

Emlékeztetes, hogy az újonnan föllállított honvédhadosztály parancsnokságok egyikének megnyerése iránt erős harc folyt. Abból az ingen helyes elvből indultak ki azok, akik a hadosztályparancsnokság Debrecenbe hozatalát sürgették, hogy előkelő állami, katonai hivatalok Debrecenben való föllállítása a városnak előnyére lesz és lehet csak. A parancsnokságot sikerült megnyerni és annak föllállítása már elintézték kérdés. Annnyira, hogy a hadosztályparancsnokság már megfelelő helyiségeket is nézett és február elsején megkezdődik a hivatal működése.

A hadosztályparancsnokság fölkérte a várost, hogy megfelelő hivatalos helyiségeket adjon át s ez esetben a rendelkezésre álló 1640 koronát a városnak fizetik meg. A hivatal helyiségek számát és minőségét a törvény szabja meg. Kell négy egy ablakos és két két ablakos szoba. Ilyet a város nem tudott adni s így bérelni kellett. Amde a Péterfián kiszemelt és csak bizonyos jóakarattal elfogadhatónak mondott helyiségek bére 2000 korona s így a katonaság azt kérte, hogy az 1640 koronát egészítse ki a város 2000 koronára.

Erre azonban a tanács nem hajlandó s mai ülésén olyan határozatot hozott, hogy ideiglenesen egy a törvénynek egyáltalán meg nem felelő lakásba helyezi el a hadosztályparancsnokságot, május elsején pedig az

új városi bérház harmadik emeletén adja a megfelelő helyiségeket.

A hadosztályparancsnokság vezetője Frohreich Ernő altábornagy, egy törzstiszt, négy főtiszt, akik mellett a megfelelő hivatali személyzet van. Kérdés, hogy egy olyan hivatal részére, amelynek vezetője altábornagy megfelelő-e még ideiglenesen is a tervezett helyiség s végleges helyiségül alkalmas lesz-e a Piac-utcai bérházban kijelölt lakrész, amelyen e célra fölhasználva bizonyosan veszt a város bérben, amennyit egy rendes helyiség bérlésével ráfizetne az 1640 koronára.

De nem furcsa-e az, hogy a deputációval föliratokkal kért honvédpárancsnokság most jön ide, most akar még csak ide jönni és máris 360 koronás differenciákon folyik a vita. Egyébként is ez a 360 korona nem volna kárba vesztett pénz, mert ha ezt megfizeti a város, legközelebb módjában van hivatalos bizonyosságokkal támogatott érvekkel kérni, hogy a katonai lakbéréket, amelyek olyan alacsonyok, emeljék föl. A tiszt lakások és hivatalok bérének emelését így jogosan remélheti és kívánhatja.

Még egy szempont az, amely tiltja, hogy ilyen 360 koronás spórolásokat csináljon a város. És ez a szempont az, hogy a hadosztályparancsnokságon kívül más katonai intézményeket is meg akar nyerni a város olyanokat, amelyekből nagy anyagi hasznót akar és fog elérni. Vajon a katonai körök miként fognak vélekedni ezekben a kérdésekben majd Debrecenről és milyen jóakarattal fogják támogatni Debrecen törekvéseit.

A másik dolog a siketnéma intézet dolga. A kultuszminiszter Debrecenben gyönyörű épületet emeltetett a siketnéma intézetnek, amely már készen is áll, csak berendezésre, felszerelésre vár. Az építéshez Debrecen város 50.000 korona segélyt szavazott meg. E segély ellenében a kultuszminiszter közbenjárta és sikerre vezette Debrecen ama törekvését, hogy a nagy függő kölcsönt megkaphassa.

Amikor már a pénz a zsebében, illetve a kasszájában volt a városnak, a nemes város teljesen megfélekedett a segély kiadásáról, illetve nem is feledkezett meg, hanem úgy huzta-halasztotta a dolgot, hogy végre is a kultuszminiszteriumban megunták a dolgot s föl hívták a várost, fizesse be a segélyt, mert hiszen ők segítették a kölcsönhöz és e segélyből kell az államnak is a felszerelést teljesíteni.

A város végre rászánta magát a segély kifizetésére, de vajjon először helyes-e s

Colonial N. 2276. A magas, hófehér vászon-sisak ráborult a fejükre, homálvba burkolva csokoládészin arcukat.

Mindenkinek leverte a feieről a Casque Coloniált sidi Huisszein al Bubekr. ha úgy üt le az asztalához. De az internacionális garázdáknak nem. Ezeknek ez volt a szabaddalma, szimboluma.

IV.

Az idegen-légió eszkuádiaiban újoncok érkezése, öreg fiúk távozása mindennapi dolog. Eseménnyé az ilyen jövés-menés csak nagy ritkán nővi ki magát az idegen fájdalom szürke egyvelegéből. Legfeljebb, hogy ha honfitárs jön a garnizonba. Ilvenkor az újonnan jöttet diadalujjongó nótázással viszik el valamelyik fiüstös, buzós arab barba, ahol hazai hírekért dus vendégséggel fogadják őt a bajtársi szívek. Az idegent azonban, akinek nincsen honfitársa, mindenki kikerüli. — Pedig a legtöbben más nemzetiséget mondanak, csak azért, hogy békés nyugalom fogja körül sokat hányódott lelküket.

Egy új légionista vonult be nagy csöndben-rendben a sidi birodalmába. A járásán, a tartásán meglátszik, hogy nem az országutak sarából kerülhetett a nagy menedék-helyre.

Ha a négy garázda figyelte volna az idegent, láthatta volna urias vonásait, különös arcát, amely dehogyan hasonlított ama faj gyer-

mekeihez, amelynek égisze alatt bevonult a neve az ezred törzskönyvébe. Sohase volt ő angol, mit is keresne egy britt a francia gloire alatt?

A garázdákat jótékony ködbe burkolta a zöldes fiüstgomoly. Fölöttük viharzott a felleg, homály mögé rejtve a négy vászonsisakot. Észre sem vették az idegent, amikor az bejött.

Csak akkor riadtak föl, amikor a fiüst közé halk, szaladó melódiák csusztak.

Egy pár könnyű kéz suhanva futott végig a sárgára öregült zongora-billenttyükön. Könnyed érintésére lágy ritmusok születtek és remegve szöktek el az asztalok fölött . . .

Valami pajkos francia orfeumdalt játszott az idegen. A négy garázda halkán verte hozzá lábaival a taktust.

Aztán egyszerre zsbongó hang-kaoszba fulladt a könnyed dal. Utána kellemes zsongás-bongás szálldosott a gvorsfutásu ujjak alól. Mint amikor a zenekarból az a bizonytalan, zsongó zümmögés fölhangzik a játék kezdete előtt.

De merészen, határozottan született meg egy dal, amely idejött a jövevénnel a pálmák alá:

*Szomoru borongós vasárnap délután
Fog el a vágy újra fehér arcod után . . .*

illő-e városához az egyszer megadott szó teljesítésétől való vonakodás, másodsorjő-e az, ha ilyenekkel a kultuszminiszteriumban, amellyel annyi összeköttetés, amellyel annyi várni valója éppen most a városnak, Debrecen ellen ilyen hangulatot teremt.

Ezekből pedig az a tapasztalat szűrődik le, hogy az ilyen politikának nincs haszna. Mert megértjük az intenciót, amely nem más, hogy néhány garast megmentsenek a városnak s a pénzt, amelyet mindenesetre ki kell adni, még egy pár hétig őrizhesse a pénztár. De ezzel hasznót nem érünk el. Mert többet veszt a város erkölcsi reputációjából, jövőbeli reményeségei teljesülésének lehetőségéből, mint, amennyit a megmentett pár koronára ér.

Tanítók fizetésrendezése

A képviselőház ülése

Rövid ideig tartó ülésen a képviselőház ma egész sereg apróbb törvényjavaslatot intézett el, ezek között több vicinális ügyét is. Az ülésnek kiemelkedő, fontos mozzanata volt Zichy János gróf néhány szava, amelyeknek kíséretében a tanítók fizetésének rendezéséről szóló javaslatot beterjesztette. Egyik régvárt esemény következett be ezzel, amelyet Magyarország tanítószága annyiszor sürgetett.

Az ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk ezeket jelenti:

Elnök Tisza István gróf.

Zichy János gróf beterjeszti az állami és községi tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot. (Éljenezés és taps.) Kiadják a közoktatásügyi bizottságnak.

Következett napirend szerint az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak a tudóvész elleni védelmére létesítendő intézmények föllállításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, a melyet Lévy Lajos báró aianlott elfogadásra.

Hegedüs Kálmán: A magyar kormány morális köteleességet teljesített akkor, amidőn egészségügyi célokra az elmúlt évben husz millió koronát vett be a költségvetésbe. Ugy látja, hogy a munkásság hálátlansággal fizet azért a sok jótéteményért, amivel a kormány őket elhalmozza. A javaslatot elfogadják.

Oly ismerős volt ez a dallam!

V.

Szalóky ijedt döbbenettel meredt maga elé pár pillanattig. Elfásult agyában valami láthatatlan szellemkéz lobogó világosságot gyújtott. Esmélni kezdett.

Rekedt hang szökött ki a torkán. A másik pillanatban pedig fölugrott. Oriási lépésekkel termett a zongora mellett.

Ott hatalmas rándítással markolta vállon az idegent. Erős kezének dühös szorítására kezében maradt a vörös vállrózsa . . .

— De qui as-tu apris, ou as-tu entendu cette chanson?!

(— Hol hallottad, kitől tanultad ezt a dalt?!)

Lábai megroggyantak, a hangja elfuldalva hangzott föl a torkából.

A másik megdöbbenve állt föl a zongora mellől. Csöndesen, nyugodtan odament melléje. — Kicsit meghatva, kicsit megdöbbenve.

— Te is magyar vagy? — kérdezte.

És az „angol” légionista nem várta meg kérdésére a feleletet. Az arcán tüz villant meg és a szeméi megcsillantak, mint az abszint, amikor belesüt az acetilén ezüstlángja. Erős karjai körülölelték a vergődő nyakát.

A Ház a költségvetést általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Az elemi csapások által suitott tokaji szőlőbirtokosok állami segélyezéséről szóló törvényjavaslatot Papp Géza báró előadó ismertette és ajánlotta elfogadásra.

A javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta a Ház.

A Béga csatorna rendezéséről szóló javaslatot Papp Géza báró előadó alapján általánosságban és részleteiben is megszavazta a Ház.

Ezután egy csomó vicinális vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot ismertett Szabó János előadó. A Ház valamennyit vitta nélkül elfogadta.

A központi statisztikai hivatal jelentését Söpkéz Sándor előadó terjesztette elő. — A Ház a jelentést tudomásul vette.

Ezután Kenedi Géza dr. előadó a mentelmi bizottság nevében javasolta, hogy Rakovszky István, Károlyi József gróf, Lovász Márton, Nadányi Gyula, Irics Sándor, Horváth Gyula, Jármy Béla mentelmi jogát függesse fel a Ház, ellenben Barcsay Andor, Jákó Géza, Gerliczy Ferenc báró, Kovácsy Kálmán, Rudnay Béla és Maczky Emil mentelmi jogát ne függesse fel a Ház. A Ház ily értelemben határoz.

A napinend letárgyalatván, elnök az ülést bezárja. Legközelebbi ülés holnap délután 10 órakor lesz.

A harmadik vig-est

Fényes műsor — fényes sikerek.

Még ennyire zsufolt nem volt a Bika diszterme az idén, mint ezen a vig-esten! Pedig hiszen az előbbi kettőn sem igen férhetett volna be több ember, mint ahány ott volt. Dehát most mindenki ott akart lenni, aki csak tehette: olyan pompásan volt összeállítva a műsor. És jellemző a vig-estekre általában, de a mostanira különösen, hogy oly gyorsan repült az idő a leleményes, változatos műsor-számok alatt, hogy észre sem veszi a közönség: hány órát is töltött már egy ültő-helyében. Tegnap pont 5-től pont negyed 9-ig tartott a mulatság; de tarthatott volna tovább is: a közönség vígan kintartott.

Veres Tóni és Fia zenekara pompás nyitányral kezdte a programot, majd Veres Károly játszott egy gyönyörű szerezadót kintinően alkalmazkodó cimbalomkísérettel valóban remekül. Őszinte meleg tapsot kapott a szolista, de a kiváló zenekar

Szalóky, a híres garázda, összerázkódva bujt ki a magyar karok ölelő fogságából. Mele zihálva fújtatott. Ősszeesve zuhant vissza a székére. A hangja riadtan szökött bele a vastag füst-tömkelegbe:

— Menj, menj, tagadj meg, én nem vagyok magyar! Nyomorult féreg vagyok! — Vess meg, köpi le... az isten ugy sem tud eléggé megverni! Elhagytam azt, aki engem tett meg melegen dobbanó leánvszive urának, keresztülgazoltam a szívén és kikacagtam a fájdalmát, a könnyeit... A nótája most egyszerre eszembe hozta őt... milyen nyomorult vagyok!...

Fásult csönd fekiútt el az asztalok fölött. Levert szomorúsággal állt a négy légionista a nyomorultul vergődő ötödik előtt. — Az idegen földek fiai most megértették, ahogy az ismeretlen, soha nem hallott magyar szó fájdalmasan megeredt előttük, hogy tragédia folyt le előttük.

Őszinte döbbenettel pihent tekintetök asztalra borult számkivetettjére az életnek, aki egyszerre ráhanyatlott felső testével az asztalra. Döböntő sirással zokogott föl Szalóky. Feje kezeire hanyatlott. És hirtelen gurulva indult meg és koppanva esett a földre a Casque Colonial No. 2276.

(Philippeville.)

is, mely később más szóló-számok kíséretével is ugyancsak kitett magáért.

Erre a kettős számra rendkívül kacagató, egyfelvonásos bohózat következett (Válás a bíró előtt), melyben Vajdafi József, Czöbel Elza és főkép Lévai Farkas Pál remekeltek elsőrendű alakításukkal és vígan pergő együttesükkel.

Weber híres zongoradarbját, a „Rondo brillante“ címűt, Vajda Erzsike játszotta igen sikerülten, sok tapsot aratva.

Ez után következett az est egyik fénypontja: L. Batizfalvy Elza adott elő vidám kuplékat oly frenetikus hatást keltve behizelgő, friss temperamentumával, hogy a közönség le sem akarta engedni a pódiumról. Nem is volt a ráadásoknak se szeri, se száma: így hálálta meg a kitünő művésznő azt a zajos, lelkes fogadtatást, melyet bizonyára legszebb emlékei közt fog őrizni.

Aztán meg egy olvadóan szép lyrai tenorban gyönyörködhetett a hallgatóság: a Kiss Béla postatiszt énekében; három gyönyörű dalt, ráadásul pedig még vagy kettőt hallottunk tőle s egyikkel mélyebben hatott a szívre, mint a másikkal. Volt is része az előismerés tapsában bőven!

A siker egy része Jaszenovits Istvánt illeti, aki a zongora kíséretet finoman, meleg színezéssel látta el.

Aztán megint szakadatlan derűtség tölté be a hatalmas méretű termet, Szilágyi Ernő csalódásig hü nő-imitációja alatt, mellyel nemcsak általános jókedvet szerzett a közönségnek, hanem jól megérdemelt tapsokat is önmagának.

Majd a boszorkányos ügyességű Gyurcsány Béla mulattatott mindenkit az ő tünneményes bűvészi mutatványával, melyeknek káprázatosága és elegáns könnyedsége egyaránt zajos tapsra ragadta a szemlélőket.

Erre következett a Batizfalvy Elza második száma. Veres Tóniék szép kísérete mellett egész bokkrétát fűzött szebbnél-szebb dalokból, melyekkel ismét valóban meghaladta a hozzá fűzött nagy várakozást. Persze, ennek a számnak is alig akart vége szakadni, mert az elragadtatás és szeretet állandó tapsvihara újra meg újra visszaidézték a dobogóra.

Ismét kabinet-alakítást produkált a jeles Lévai Farkas Pál a tót baka magánjelenetével, szinte percenkint hőméri derűtséget keltve izléssel, de jellegzetesen föltálat mókáival.

Még mindenki kacagott a mókákon, a mikor egyszeriben más, emelkedett művészi hangulatba ringatta a hallgatóságot a Császárné Mária felségesen szép éneke. A P. Nagv Zoltán zenekonzervatóriumának művész tanárnője „Elza álmát“ énekelte (Lohengrin) fenomenális hatással, majd meg néhány dalt igaz bensőséggel, tisztult művészi fölfogással, melyben maga a simán zengő hang, annak minden árnyalatot kifejező iskolázottsága is csak eszköz a magasabb, bensőbb hatások érdekében. A gyönyörű számot Mártonfalvy György kísérte zongorán és nemcsak dologbeli készségét, hanem művészi lelkét is áldozta hozzá: szemmel láthatóan élvezte a remek zenét ő maga is. A termet betöltő tapsvihár még nem is elég mértéke gyönyörködte hatása számuknak.

Azt hitte mindenki, hogy e szám után nehé helyzetbe lesz Csanády Irmának, ki ugyancsak Mártonfalvy kísérete mellett Széll Kálmán dr. egy kedves kompozícióját (Tiroli dal) énekelte. De bizony megálhotta a helyét. A dal is édes, fülbemászó, dallamos; az előadás pedig annyi közvetlen bájjal ékesíté még föl, hogy ez a szám is zugó tapsban végződött.

Sárai Károlyi kupléi is általános tetszést arattak, valamint nagyon kedves, intim hatást tett a Lajthayné Kitty néhány otthonosan, szívből jövően előadott dala, melyekhez önmaga játszotta a zongorakíséretet is. Czöbel Elza hatalmas kómikumú tót-leány jelenete. Vajdafi József karakterisztikusan alakított Göre bírója tették még az est főbb kacagató számát. A szemnek való közlő pedig kiemelkedett a „Royal-orfeum“ programjából vett angol tánc-trió, melyet az elsőrangú kabaré-színpad két sikkes művésznője

s egy férfi művésze zajos, sok ráadást kívánó tapsok mellett adott elő.

Hisszük, hogy ez a fényes sikertű vig-est sokáig kedves emlékében marad a jelen-volt fényes és óriási közönségnek!

A balkán bonyodalom A diván a béke mellett Uj főváros Törökországban

A balkáni bonyodalom legutóbbi eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

A DIVÁN A BÉKE MELLETT.

Berlin, január 23.

A Wolff-ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A porta nagytanácsa a hatalmak jegyzékének elfogadása és a béke megkötése mellett foglalt állást.

MA VÁLASZOLNAK.

Konstantinápoly, január 23.

A minisztertanács, amely a válaszigyek megszerkesztésével foglalkozott, ma folytatja ülését. A választ ma délután adják át a nagyköveteknek.

BIZTOS A BÉKE.

Bécs, január 23.

Salahasew bolgár követ annak a hírek kapcsán, hogy Konstantinápolyban az államtanács a béke mellett határozott, egy hírlapíró előtt ma így nyilatkozott:

— Most már teljesen biztos, hogy Törökország átengedi Drinápolyt és a béke útjában többé semmi sem áll.

A SZULTÁN.

Konstantinápoly, január 23.

Kiamil pasa a diván ülése után sietett a szultánhoz, aki már várta és ott voltak a császári hercegek is. A szultán nagyon örült, mikor a nagyvezír jelentette a birodalmi tanács lefolyását s elmondta, hogy milyen méltóságteljesen ment végbe az emlékezetes tanácskozás. A szultán köszönetét fejezte ki a nagyvezírnek.

Perában teljes volt a nyugalom, mikor híre ment a diván határozatának.

TÖRÖKORSZÁG UJ HATÁRAL

Konstantinápoly, január 23.

Bulgária azt kívánta, hogy az új határ Saros Midia legyen. Ezzel szemben a nagyhatalmak és a porta között megegyezés jött létre az új határra nézve, amely véglegesen ez lesz: Enos—Marica—Ergene—Lüle-Burgasz—Midia.

TÖRÖKORSZÁG UJ FŐVÁROSA.

London, január 23.

Itteni diplomáciai körök azt az értesítést kapták Konstantinápolyból, hogy a szultán Törökország fővárosát Kisázsziába akarja helyezni. A katonai-pártban sok híve van ennek az eszmének.

TITKOS TANÁCSKOZÁS.

Konstantinápoly, január 23.

A nemzetgyűlés, amelyen mintegy 80 személy vett részt, délután 4 órakor ért véget. A tanácskozások szigorú titoktartás jegyében folytak le. Időközben a lapudósítónak mégis alkalmuk nyílt az ülés megnyitása előtt a követek termében gyülekező tanács-

tagokat láthatni. A terem elhagyásakor Kiamil pasa nagyvezér és Said pasa volt nagyvezér kézfogással üdvözölték egymást. A palota előtt a tanácskozások eredményét várva csak csekély számú érdeklődő verődött egybe.

PÉNZT KAP MONTENEGRÓ.

Róma, január 23.

A párisi Matim közölte tegnap, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország között megállapodás jött létre, amelynek értelmében Skutarit az autonóm Albániához fogják csatolni, ennek fejében pedig Montenegro pénzbeli kárpótlást kap. Vajjon így igaz-e a dolog, hitelesen nem lehet tudni, csak annyi bizonyos, hogy a nagyhatalmak és köztük úgy Olaszország, mint az osztrák-magyar monarchia is hajlandó Montenegró pénzügyi sivar helyzetével számolni.

A BÉKEKONFERENCIA ÖSSZEHÍVÁSA

London, január 23.

A békekonzferencia a jövő héten ismét összeül. Ha Resid pasa, a török delegátus nem hívna össze a konferenciát, akkor Grey külügyi államtitkár, mint a konferencia tiszteletbeli elnöke fogja összehívni a delegátusokat.

MEGEGYEZÉS OROSZORSZÁGGAL.

Páris, január 23.

A Le Journal írja: Oroszország és Ausztria-Magyarország közt létrejött a meg egyezés Albániára vonatkozóan.

London, január 23.

Irey külügyi államtitkár szombatra hívta össze a nagykövetek gyűlését. A balkáni szövetségesek képviselői azt hiszik, hogy Törökország újabb elhatározása folytán a csapatokat legközelebb már el lehet bocsátani.

Debreczen mulasztásai

Célszerű építkezés. Magyar jelleg.

(s—s.) Olyan város, melynek öslakossága annyira plutokrata és zárkózott, amely az diegent betolakodónak tekintti, nehezen tud európai színvonalra emelkedni.

Ilyen szűkkeblűség uralja a városi képviselőtestület jó részét s az egész városi intézőséget.

A megdöbbentő lakásnyomorúság és irgalmat nem ismerő lakászsora ellensúlyozására semmi sem történt.

Egy városi bérkaszárnnyát meg valami munkás-szállót vett fel a tanács a nagy programmba. De ha ez a terv valamikor meg is valósul, ez távolról sem oldja meg a kérdést kielégítő módon.

Először is azért nem, mert ezekben csak igen csekély része a dolgozó lakosságnak találja meg az emberséges lakást tűrhető áron. Másodsor, mert az ilyen magasbanyuló, kevés levegőjű házakban nem üdül fel az, aki a napnak legnagyobb részét büzös gyári helyiségekben vagy dohos, nehéz levegőjű irodákban kénytelen eltölteni.

De hát jól van. Beszélünk mi is úgy, ahogy azt a fölületes tömegszociológusok forgalomba hozták, szállóigéjévé tették, hogy a fejlődő ipari élet az ilyen bérkaszárnnyák építését szükségessé teszi.

Csak hogy a legjobb akarat mellett sem tudunk szabadulni attól a gondolattól, hogy mindaddig, amíg egy városban az utcák végtelen hosszú sorozata az őskori kezdetlegességben maradt, amíg Debreczen város belsőjében egy-két ezer olyan házikó terpeszkedik aránytalanul nagy területen, ahol egy 4—5 tagú család sem tud kényelmesen elhelyezkedni, — mi az ördögnek akarunk mi már a munkások részére is rideg bérkaszárnnyákat építeni, mintha a 4 és fél millió lakos-

ságu New-Yorkban volnánk, ahol a tenger miatt terjeszkedni nem lehet.

Nem-e közelebb fekvő az a megoldás, hogy elsősorban azokat az utcákat építjük ki, amelyek erre megérették és szinte várják a megújodást. Hiszen ezeknek az utcáknak a kultiválása, városi jellegűvé átalakítása hosszú évtizedekre biztosítja a gyarapodó lakosság elhelyezkedését. S azután még mindig ráérünk (azaz hogy mi már nem, hanem csak a dedumokáink meg azok későbbi hajtásai) bérkaszárnnyákat építeni a munkások részére.

Ajánljuk a municipium figyelmébe annak a megállapítását, hogy a város ilyen szép helyén fekvő: Kut-, Nyil-, Homok-, azután a Bercsényi-, Csillag- és Pacsirta-utcában hány családot lehetne a most ott lakókon kívül elhelyezni, ha a nyomoruságos putrik helyett olyan házak keletkeznének ott, amelyekben 6—10 család találna elhelyezést.

Ez igen érdemes munka lenne csupán a statisztika és tájékozás szempontjából. Hát-még valóra váltva.

Semmi sem jellemzi jobban Debreczen őt polgárságának zárkózottságát, mint az építkezések.

Legnagyobb része csak a maga és családja részére épít a főbb utcákon is. S amidőn a lakóra is gondol, ezt nem teszi bizonyos megvető gondolat nélkül. Házának eleje, melyet maga foglal el, ha egyszerű is, de polgári, sőt némileg az igényekhez képest uri fogalmaknak megfelelő kényelemmel és csinnal. A lakónak azonban legfeljebb az úgy nevezett „kereszt épületben“ szán helyet. Ez pedig külsőleg is, de még inkább a belső berendezést véve, élénk, drasztikus és elretentő kontrasztja a háziur tuskulamunának. — Annnyira, hogy bármely szerény kultúremler csak halálos levertséggel gondol arra az eshetőségre, hogy ilyen helyen kell laknia.

Ezek a lakások bámulatlan alacsonyok, olyan kicsinyek, hogy a szabad mozgás bennük lehetetlen, dohosak és nedvesek, parányi hitvány ablakaikon alig szűrődik be valami csekély világosság, úgy, hogy a szegény, szabadságot szerető lakó önkéntes fogságban érzi magát. Tettereje, életkedve lelanakad és ha időnek előtte nem tud máshova szabadulni, biztos, hogy jómaga és családtagjai a tuberkulózis, angolkór, csusz vagy egyéb nyavalyának esik áldozatul, vagy legalább is az erre való hajlandóságot ott szerzi meg. De ezt nem oicsón, mert a háziur, ezekért az úgynevezett két szobás lakásokért, melyeknek egész térfogata konyhával együtt, nem tesz ki 20—24 négyszögmétert, 560—600 koronát kér el, sőt ha jó kedvében van, többet.

Pedig ezeket a lakásokat hatóságilag kellene bezáratni, illetve az ott lakást betiltani. De ugyebár ez nem lehetséges, mert hát hova a pokolba tennők ezt a sok szegény embert, mert a most épülő városi bérházban nem férnek el, meg aztán ki győzi ott a házbért, aki nem „jó házból“ származik, vagy nem úgy szerezte a millióit, mint Pallós Ignác?

Kevés demokratikus érzékre vallanak a mellékutcákban épülő „modernebb“ házak is. Tervezőjük klasszikusan alkalmazkodik az itteni felfogáshoz. Magas, söt tulmagas földszint, jó nagy ablakkal, magasra huzott plafonddal, belső berendezése kényelmes sőt némileg elegáns. Ez a háziur lakosztálya. Alatta mélyen a földbe ásva pincelakás — a lakó számára. Ide azonban nem muszáj mennie annak, aki nem akarja, hogy az utca sárát, szemetjét egyenesen a szeme közé dobálják, mert van ám még lakás a — kereszt-épületben, melynek leírását az olvasó engedelmeivel nem ismétljük.

Ezek az épületeken csak a gög nyilatkozik meg. Gyakorlati értékük nincs. — Mert — úgy gondoljuk — azért a pénzért egyemeletes házat is lehetne építeni.

Kifejezett művészi stíljük ezeknek a házaknak nincs. Tucaportéka, mint a vásári fazekak. Magyar jellegről szó sincs. Pedig már jó másfélévtized óta tisztán a magyar stíl megteremtésén fáradozik a magyar iparművészet s ennek a dicséretes munkának már látható jelei vannak nemcsak Budapesten, hanem nagyobb vidéki városainkban is.

Sőt, — ne legyünk igazságtalanok: Debreczenben is, de csakis középületekben: a megyeháza, az Árpád-téri ref. templom és némileg a magyarba ojtott barokkstilú Kőlcson segélyző Egyleti épületen stb.

Miért legyenek azonban a kisebb magánházak olyan semmitmondóan internacionálisak?

Ha már megvan a magyar építészeti stíl, tessék alkalmazni minél sürűbben.

Debreczenben vagyunk, az ország egyik legmagyarabb városában. Dokumentáljuk ezt tehát külsőleg is tipikus magyar épületekkel.

Hadd lássa meg, aki idejön hozzánk, hogy nekünk speciális magyar kulturánk van, amellyel bátran vehetünk részt a nemzetközi versenyben.

Politikai emberhajsza

Hogyan dolgozik az ellenzéki sajtó

A magyar politikai élet harcaiban megtanultuk már, hogy a harcban olyan eszközökkel is szokás harcolni, amelyeknek neve a tisztesség szótárában meg nem lehetők. — Az ellenzéki sajtó különösen elől járt abban, hogy ez eszközökkel éljen s olyan stílust honosítson meg, amelyre minden jelző illik, csak az irodalmi és tisztességes nem.

Legutóbb egy munkás, derék, becsületes emberre vetette rá magát az ellenzéki sajtó egy része. Valami Fehéri Ármánd hírlapíró cikke nyomán a Pesti Hírlap kezdte forgalomba hozni Barát Árminnak, a sajtóiroda kiváló vezetőjének nevét a Pallós-üggyel meggyanusitva őt, mint a kormány exponensét a Pallós-ügyben való csuf részvétellel. A támadásokból kiordit két dolog. Az egyik, hogy politikai hajsza ez Barát ellen, a másik, hogy a cikket író újságíró egy derék kollégája bőrében, még hazugságokon keresztül is nevet akar magának szerezni. A sötétségéből más tisztességén akar valaki lenni egy majdnem senki.

Most azután a P. H. első közlései nyomán a Pallós-üggyel kapcsolatban Barát Árminnól egyéb hírlapi közlemények is jelentek meg. — Amint már jeleztük is, a Pesti Napló és Pesti Hírlap cikkeinek szerzői ellen a sajtóügyi eljárás meg is indult. A Barát Árminnal való összeköttetésről Pallós Ignác, amint hitelesen értesülünk, a vizsgálóbíró előtt szószerint a következő kijelentést tette:

— Nekem Barát Ármín sohasem volt a kijáróm, őt erre sohasem kértem, nem is teljesített nekem szolgálatot. A vállalkozók a diszkrét kijáróknak fizetett összeget különben sem szokták az illető neve alatt elkönyvelni. Évekkel a temesvár-varjasi vasút megépítése előtt már megindultak ennek az előmunkálatai. Ebben az időben sokat kellett Temesvárra járnom és ott Barát Árminnal, akit régebből ismertem és aki akkor temesvári újságíró volt, szorosabb baráti viszonyba léptünk, úgy, hogy amikor 1905-ben Budapestre költözött, zsirót is vállaltam érte egyik váltón egy elhunyt sógorával együtt. Mindezek a váltók rendezve lettek, vagy legalább is én lekerültem róluk, anélkül, hogy a zsirókból eredőleg csak a legkisebb fizetést is teljesítettem volna.

Egyik nagyváradi lapársunk egyébként így ír a támadó újságíróról:

„Ugyanaz a Fehéri Armand, aki három év előtt a Pesti Hírlapban a leggaládabban rágalmazta meg Bérczy Imre szolgabíró és Biharmegye közigazgatását és mikor a sajtóper során bizonyítania kellett volna, aláza-

tosan bocsá
hazugságát
érdemes fő
politikai ha
Barát Árm
dacára foly
tóper folya
tosan fog
hari sajtóp
azonban al
mint Bérc
— A rágal
rát Ármín.

L
Éjeli
Ujból
Forra

Ma d
Dshami b
sel betört
és tiltakoz
gedlők.

A Re
lemondott
ket bejt n
niszterre
vezte ki

Séfk
lentette:

— E
zeti becs
Drinapoly

A tí
kabinetet
tagjait a

Egy
tot kapot
sereg és
megkötés

Oros
rolt Tör
nyilváno
ügyminis
boru fol
tudná m

Dél
tüntetés
zottság
háboru

A N
konstan
írja: A
az egés
sem vol
ban ren
szített
Most m
nem vá
jegyzék
ló hatás
tesz a
rökök g

tosan bocsánatot kérve, visszasiavta minden hazugságát; most Barát Ármin, a sajtóiroda érdemes főnöke ellen indít hasonló vakmerő politikai hajszát. A Pallós-ügybe keverte be Barát Ármin nevét és a rendőrség cáfolata dacára folytatja rágalmait, melyekért a sajtóper folyamán majd megint épp úgy alázatosan fog bocsánatot kérni, mint tavaly bihari sajtóper tárgyalásakor. Barát Ármin azonban aligha lesz hozzá olyan irgalmas, mint Bérczy Imre élesdi főszolgabíró volt. — A rágalmakra egyelőre Ezzel válaszol Barát Ármin.

LEGUJABB

Éjjeli telefontudósítás

Ujból kitört a balkán háború

Forradalom a fővárosban

Konstantinápoly, január 24.

Ma délután négy órakor Enver bej és Dshami bej 300 szoftu élén lármás tüntetéssel betört a portára. Gyalázták a kormányt és tiltakoztak ellene, hogy Drinápolyt átengedjék.

London, január 24.

A Reuter-ügynökség jelenti: A kormány lemondott s helyébe a szultán Mahmud Sefket bejt nagyvezírré, Palaát basát belügyminiszterre és Izzed bejt hadügyminiszterre nevezte ki.

Sefket bej egy angol újságíró előtt kijelentette:

— Ez a mozgalom mutatja, hogy a nemzeti becsületünket meg akarjuk óvni és hogy Drinápolyt meg kell tartani.

A tüntetők árulóknak nevezik a Kiamil-kabinetet s Kiamil nagyvezírt és a kabinet tagjait a lakásukon fogolyként katonaság őrzi.

Berlin, január 24.

Egy török diplomata Enver bejtől táviratot kapott, amely szerint a Csataldsánál lévő sereg és tisztek hallani sem akarnak a béke megkötéséről.

Konstantinápoly, január 24.

Oroszország igen nagy nyomást gyakorolt Törökországra. Ez most derült ki és nyilvánosságra került Sassanoff orosz külügyminiszter ama nyilatkozata, hogy a háború folytatása esetén Oroszország nem tudná megőrizni semlegességét.

Konstantinápoly, január 24.

Délután három óra óta óriási hazafias tüntetés folyik. Az új török forradalmi bizottság megszállta a portát és követeli a háború folytatását.

Bécs, január 24.

A Neues Wiener Tagblatt a megváltozott konstantinápolyi helyzetről a következőket írja: A konstantinápolyi hirtelen fordulat az egész helyzetnek új képet adott. — Senki sem volt elkészülve, hogy Konstantinápolyban rendszerváltozás áll be, amely az előkészített békének útjába akadályokat gördítsen. Most már mindenki tudja, hogy a porta miért nem válaszolt oly sokáig a nagyhatalmak jegyzékére. A mai eseményeknek konsternáló hatása van s beláthatatlan még, vajjon mit tesz a nagyköveti reunio s vajjon az ifjútörökök gondolnak-e a háború folytatására. Az

az egy biztos, hogy megint Drinápoly kérdése került a homlokterbe s az is bizonyos, hogy a váratlan fordulat a legkényesebb és legbonyolultabb helyzetet teremtette. Fontos Oroszország viselkedése, mert hiszen Oroszország erős nyomása bírta rá a Kiamil-kabinetet, hogy a béke iránt engedékeny legyen.

Konstantinápoly, január 24.

A szultán magához hívatta Kiamil nagyvezírt, öt perces kihallgatáson fogadta és nyomban kinevezte Mahmud Sefket bejt nagyvezírré.

Konstantinápoly, január 24.

A puccs előzménye ez volt: Az utjörök párt kibékült a katonai párttal. Már napok óta tanácskoztak Said Halil hercegnél, ahol elhatározták: ha a kormány átengedi Drinápolyt, megbuktatják és katonai diktatura mellett Mahmud Sefket bej lesz a nagyvezír. — A határozatot közölték Kiamillal, de ez visszautasította a bizottság ajánlatát s a nagytanácsra utalt, hogy az majd dönt, de a nagytanácsot úgy válogatta össze, hogy abban csupa ó-török politikus volt.

Erre Enver bej a szoftakkal berontott a divánba, megragadta Kiamil nagyvezírt ruhájánál fogva s rákiáltott, hogy azonnal mondjon le. Ez meg is történt.

Amikor ezt megtudta a nép, éljenzéssel fogadta a hírt. A csataldszai sereg között óriási a lelkesedés, biztosnak tartják a háborút. A sereg el volt határozva, hogy ha Drinápoly átadása mellett a kormány megmarad, Konstantinápoly ellen vonultak volna.

Nagy a nyomor

Tolvajok, akik nem tudnak lopni

Vértelen háború folyik most országszeret. Nem arról a farkasszeméről beszélünk, mely a nagyhatalmakat egymással szembe állította. Bár ennek kihatása is érzik a gépek s a kereskedelmi élet tüzhelye körül. — Hanem arról a nagy megdermedésről, amely minden vállalkozás, építés lüktető erejét köveket tartja s ugyszólván az egész közgazdasági életet megfagyasztja. Mintha az emberek máról-holnapra leredukáltak volna igényeiket, megállították volna a gépek, az építkezések, a munka, a haladás kerekét, s fel akarnák élni azt a készletet, melyet a polgári jólét hangyaszorgalmával kuporgatott össze. Veszedelmes lethargia szállt közénk, mely megsemmisítő erejével készül összeroppanni az egész közéletet. Mert nemcsak a gyárosok, vállalkozók és tőkepénzesek roppannak sorra össze, hanem az ipar, kereskedelem napszamosai: a kisiparosok, kiskereskedők és munkások is.

A munkanélküliség és a hitel hiánya már érezteti is végzetes csapásait s szinte ijesztő mértékben nő az elbukott, nyomorgó és éhező vértanúk száma. A lopások napról-napra szaporodnak s olyan egyének kerülnek tolvajlás miatt a rendőrségre, akik más viszonyok között hasznos polgárai, erős teherbírói lennének a városi életnek. A végső kétségbeesés taszítja őket a bűn lejtőjére, melyet sohasem ismertek s egy élet nehéz küzdelmei között elkerültek. Ma a gyomor, a nélkülözés kizavarja őket a tisztesség pitvarából a bűn országútjára, ahol bélyeget nyom a hom-

lokukra a paragrafusok rideg keze. Megérdemlik, hogy a társadalom felemelje őket.

Akinek a házat ellicitálják.

Ma délelőtt a Piac-utca 71. számú házban egy házaló kinézésű ember járta sorra a lakásokat. Apróbb dolgokat kínált megvételre, maga is venni akarta, ami eladó. Emeletről-emeletre ért s az egyik lakás ajtaján besurrant. Senki sem volt ez időben a szobában, aki ellenőrizhette volna. Az egyik asztalon záratlanul hevert az ékszerdoboz. Ennek a fedelét óvatosan felemelte, belenyúlt s tartalmát meg akarta dézsmálni. Nem volt szerencséje, mert a háziasszony a doboz tartalmát pár pillanat előtt kiürítette s a tolvajlást ezzel lehetetlenné tette.

Am a szerencsétlen ember bűnös szándékát észrevette a szakácsnő, lármát csapott s a megriadt embert az egész ház üldözőbe vette. Elfogták, átadták a rendőrségnek, ahol a következő vallomást tette:

— Beismerem, hogy lopási szándékkal mentem a lakásba. Meg is kíséreltem az ékszerdoboz felnyitását . . .

Itt a hangja elcsuklott s sirástól reszkető szótagolással folytatta:

— Egy életen keresztül dolgoztam. — Egy kis viskóra tettem szert a Bihari-telepen . . . Ezt akarták elérvezetni . . . Ma reggel hát határoztam: megszerzem a pénzt, a mi szükséges . . . Ha lopni megyek is . . . Tél van . . . Nem maradhatok az utcán . . . Mikor anélkül is olyan nehéz az élet . . . De hát látom, nem sikerült . . . Nem tudok lopni. . . Nincs hozzá elegendő ügyességem . . . Most már nem marad sem hajlékom, sem becsületem!

Mi, vén rendőrök, pedig elfordultunk és kitörültük a szemünket . . . Aztán kiki végezte a kötelességét. A rendőrség jegyzőkönyvbe vette az esetet, a riporter pedig a nap krónikájába foglalta.

Ehes emberek.

F. Gy. dr. neje, aki a Nyomtató-utcában lakik, panaszt tett egy ismeretlen egyén ellen, aki tegnap bement a házukba, az udvaron levő baromfiak közül egy tyukot kiválasztott s azt a vele volt szatyorba téve, ki akart onnan osonni. De a tyuk lármázni kezdett, az udvaron levők figyelmesek lettek a dologra, és az illető után vetették magukat, aki hogy menekülhessen, eldobta a szatyort egész tartalmával s nyomtalanul eltűnt. — Kiletét sem lehetett megállapítani. A szatyorban egy rongyos nadrágot, kék kötöt és egy harapófogót is találtak. Most ezen a nyomon kutat a tettes után a rendőrség.

Ferenczy Sándorné sem volt szerencsésebb társainál. Ma reggel a libavásáron Bérés Lajosné balmazújvárosi asszony hizott ludaiból választott ki magának egy darabot. Ugy gondolta, marad még ennek vagy tizenöt. Észrevették, üldözőbe fogták s a rendőrség már át is adta a kir. ügyészségnek.

Szerencsétlen emberek ezek, a kik betevő falat nélkül, a gyomor ellentmondást nem tűrő sugalmazása folytán kerültek a bűn útjára, mert nem tudták megtalálni a kilincset, ahol munkát, segédelmet kaphattak volna. Hát lopni akartak. De nem volt meg bennük a notórius tolvaj ügyessége, sem lélekjelenléte . . . A börtönben majd ezt is eltanulják azoktól, akik már tudják . . .

Persze, a mi kulturátlanságunkban ki is gondol téli foglalkoztató és munkaadó termek felállítására, ahol a vesszőfonás, harisnyakötés, játéktárgyak és más kézügyességre épített foglalkozási ágak művelése mel-

lett szerezhetne annyit a szegény nép, hogy meglenne a betevő falatja! . . . Ha lop, akkor majd az államtól kap — *rabkosztot.*

(gy. zs.)

Színház

HETI MŰSOR:

PÉNTEK: *Faun*, vigiáték. — Ujdonság. — (B. bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Kedves Augustin*, operett. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: Este *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Lila dominó*, operett. (A bérlet.)

Batizfalvy Elza fellépte. Pénteken este Batizfalvy Elza a Király Színház v. primadonnája fog vendégszerepelni a debreceni színházban. A kiváló operett diva egyik legjobb szerepét a „Leányvásár” operettben Bessy szerepét játssza el. Batizfalvy csütörtökön a Vig-estélyen a közönség elismerését és szeretetét olyan intenzív és oly frappánsul szerezte meg, amely méltó volt ahhoz a jó hírhez, amely fellépését megelőzte. A vendégszerepléssel érdekessé tett Leányvásár előadása iránt osztatlan nagy érdeklődés mutatkozik.

A Faun. Batizfalvy Elza vendégszereplése miatt a péntekről leszorult „Faun” vigiátéknak holnap, szombaton lesz a bemutatója. A Nemzeti Színháznak ez értékes ujdonsága, amely szenzációs sikert aratott, nagy mértékben foglalkoztatja a társulat drámai ensembléjét. A címszerepet Bérczi Ernő játssza, kivül Halasi Mariska, Vajda Ilonka, Kiss Mariska, Kemény Lajos és Pető Pál játszanak jelentékenyebb szerepeket.

Vasárnap délután. Vasárnap délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárrakkal a „Kedves Augustin” operett kerül műsorra. A kitűnő operett délutáni előadásán ugyanazok a szereplők játszanak, mint a bemutató alkalomával, Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falussy István, Kassay Károly, Lévai Farkas Pál, Kormos Ferenc és Szabó Gyula játszanak nagyobb szerepeket.

Apollo mozgószínház
Miklós- és Piac-utca sarkán.

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD. Telefon 762.

A szezon legérdekesebb műsora!
LILLI BECK, a legszebb német színésznő játssza a főszerepet a

Fekete álarca
című 3 felvonásos drámában.

Az uszó vár.

Szenzációs színmű 1 felvonásban.
Azonkivül több bohózat, természeti kép stb.
Szombat délután 3 órakor és fél 5 órakor féláru nagy gyermekelőadás.

Közoktatás

A tanítók fizetésrendezése. Fővárosi tudósítónk jelenti: Zichy János gróf ma terjesztette a tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslatokat a Ház elé, amelyek úgy állami, mint községi és felekezeti tanítók részére egyforma alapon s egyforma fokozatban rendezi az évi illetményeket, az összes tanítókat három osztályba s minden osztályon belül három fokozatba osztja, amelyből automatikusan lépnek elő a tanítók. Kezdő javadalom 1200—1400 korona, amely a három osztályon át férfiaknál 3200, nőknél 3000 koronáig emelkedhetik. A lakbér az

állami tisztviselők szabályzata szerint 240—1000 korona. Az előléptetés automatikusan 4—4 év betöltése után történik. Erőtelmes tanító soron kívül lép elő, érdemtelenséggel. Az 1893. előtt szolgálatban állt tanítók 100—400 korona személyi-pótlékban részesülnek. A jelenleg működő tanítókat szolgálati évük szerint a megfelelő fokozatba sorozzák.

HIREK

Az adótörvények. Fővárosi tudósítónk jelenti: A munkapárt ma este ülést tartott, amelyen megválasztották a negyven tagú választójogi bizottságba jelölendő képviselőket. Majd Heltai Ferenc az adótörvények kapcsán erősen támadta az ellenzéket. Lukács László miniszterelnök kijelentette, hogy az adókérdésben ma is az annak idején elfoglalt álláspontot tartja helyesnek. Egyelőre fölfüggesztve marad a végrehajtás s ha a kivetés július 1-ig még nem indulhat meg, akkor a régi alapon kell követni s fizetni az adókat.

A főszámvevő helyettes fizetése. Kondor Kálmán főszámvevő helyettes kérést adott be a város tanácsához, hogy őt felsőbb fizetési fokozatba helyezze a főszámvevői teendők teljesítéséért. A kérést a tanács a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki. Azt hisszük a kérést a bizottság egyhangúan teljesítésre fogja ajánlani a közgyűlésnek s ez azt egyhangúan is teljesíteni fogja. Kondor Kálmán évek óta teljesíti a főszámvevői teendőket és pedig teljes megelégedésére úgy a közönségnek, mint a felettes hatóságának. Kiváló munkaerő, ambiciózus, munkás, lelkiismeretes tisztviselő, aki hosszú szolgálata alatt csak érdemeket szerzett, a melyeknek jutalmazása el nem maradhat.

Álhírek Berzeviczy Albert lemondásáról. Fővárosi tudósítónk jelenti: Napok óta terjesztik a hírt, hogy Berzeviczy Albert a képviselőház volt elnöke mandátumáról lemond és kilép a munkapártból. Egy újságíró ma fölkereste Berzeviczyt, aki e híreket a leghatározottabban megcáfolta.

A vízvezetési főgépész. A tanács mai ülésén választotta meg a vízvezetési művekhez a főgépészt. A választás eredményeként az új főgépész Balla Károly lett.

Az egyetem helye. A városi tanács mai ülésén megbizta Török Gábor főerdő-mestert, hogy az egyetem és a kórház részére szükséges nagyterület mérje és jelölje ki s a fákát a szükséghez képest vágassa ki. A költségek fedezésére 500 korona hitelt nyitott neki.

Egy utca névváltoztatása. A Boldogfalva-utca lakói azzal a kéréssel fordultak a tanácshoz, hogy utcájuk nevét másra változtathassák, mert Boldogfalva-kert is van és ez könnyen tévedéseket okozhat. Egyben kérte, hogy az utcát a tanács soronkívül köveztesse ki. A tanács kimondta, hogy az utca névváltoztatása ellen nincs kifogása, ha a háztulajdonosok kötelezik magukat, hogy a házszám és utcajelzőtáblák költségeit előre megfizetik. Az utcakövezéséről pedig csak az általános kövezési program végrehajtása során lehet szó.

Idegen értékek koronában. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben a postautalványokra nézve február 1-től kezdődőleg a következő átszámítási kulcsokat állapította meg:

100 argentiniai peso	=	477 K.	50 f.
100 frank	=	96	10 „
10 font sterling	=	242	20 „
100 chilli peso	=	182	—
100 skandináv kor.	=	134	—
100 dollár	=	500	—
100 yen (Kína)	=	246	50 „
100 németalföldi forint	=	200	40 „
100 márka	=	118	40 „
100 rubel	=	255	—
10 török font	=	218	—

Tejhamisítás. Felhívjuk a rendőrkapitány figyelmét arra, hogy néhány tejelárusító a tejet szemérmetlenül hamisítja, illetve vizezi s ebben semmi mértéket nem ismer. Annyi vizet öntenek a tejbe vagy tejet a vízbe, amennyi nekik jól esik. Ezt a manipulációt egyszerűen a cselédre bizzák, aki csupa komisz tréfából is kegyetlenül elbánik ezzel az élvezetre szánt fontos élelmicikkel. Ne felejtjük el, hogy ezért ma 28—30 fillért fizetünk, ami jó, tiszta, lefőlözetlen tejért is rémségesen sok, — hát még vizért! — Az illető hamisítók nevei szerkesztőségünkben fel vannak jegyezve. Ezt a visszaélést kiméletlenül kell üldözni.

A szökött katona. A debreceni helyőrségnek nem lehetett a legjobb katonája Májér János, aki a csapatkórházból, hová mint rab került, ma délután megszökött. A parancsnokság a beteg rab szökéséről értesítette a rendőrséget, mely a maga körében szintén kutat a szökött katona után.

Megitta a villamos csengő savát. Székesfehérvárról táviratozzák: Hetey Istvánt súlyos betegen vitték a kórházba. Itt a beteg elkeseredésében a villamos csengő készülékében lévő chromsavat megitta. Több órai kínlás után meghalt.

Téli keztyűk, teveszőr mellények és harisnyák, vadász sapkák és lábszárvédők valódi Jäger-féle alsó ruhák Frank Testvéreknél az új megyeháza mellett. Telefon 749.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucsarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.

II 968 : TELEFON : 968 II

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthető a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállításában bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	813 50
Országos hitel	624 50
Általános koronaárjárdék	84 75
Államvált	707 50
Jelzálogbank	427 50
Rimamurányi	715
Salgótarjáni	740 50
Közúti vasút	689.—

Irányzat:

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 1/2 %, Berlin 4 1/2 %, London 4 1/2 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	11:58
Buza áprilisra	11:59
„ októberre	12:07
1913. szept.	10:28
Rozs áprilisra	9:17
„ októberre	10:88
Zab áprilisra	9:9
„ októberre	7:2
Te gori 1913. év május	7:2
„ júliusra	7:2

Készára ártarió.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésektelenségeket jelenti: Weiszberger és Freundlich Homonna, Klein Samu Homonna, Deutsch Dávid Homonna, Sperling Emánuelné Homonna, Korányi Szekeres Fegyvernek, Müller József Huszt, Petzauer Adolf Budapest, Janits Miklós Felsőőr, Icker Zsigmond Szerencs.

1913. január 24.
A püspök község e fogjogot a hitklatával hasznzó adják kruár 5-ig a közelebbi fPüspök 22-én.

Nagy Grünfe Kistem

3336 1912.
Árverő
A debreceni V. 4518/1. hírré tétetik, lakostól 340 cember hó matoi és a perköltés ere biróilag felül butorok és fa évi január kezdetét ven 6. sz. a megt sen a legtöbb fizetés mellett is el fognak a Megjegyz azon foglaltat rehajtási zálo Debrecze

Telefonszám
Ház
Helyben 1
vizeze és fürdő
Elvállal től leg csatornázás szerü kivite költségvetés vizvezeteki elvállalok
M á t vizveze : bád Iroda és Mltarak

Hirdetmény.

A püspökladányi orth. izr. hitközség e folyó évben a pászkasütési jogot a hitközség gépeinek használatával haszonbérbe adja. Vállalkozók adják be ajánlataikat **1. évi február 5-ig** a jegyzői irodába, ahol a közelebbi feltételek is megtudhatók. Püspökladány, 1913. január hó 22-én.

Az elnökség.

Nagy árleszállítás!

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában

Debreczen,
Kistemplom mellett.

3336 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbírósnak 1912. V. 4518/1. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mező Ármin részére lakostól 340 kor. tőke, ennek 1911. év december hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 112 kor. 02 fill. perköltség erejéig 1912. évi október hó 30-án bíróság felülfoglalt és 1580 koronára becsült butorok és faanyagból álló ingóságok **1913. évi január hó 25-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Rákóczy u. 6. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

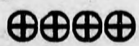
Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1912. évi december hó 20. án.
Oláh Géza, bírói kiküldött.

Telefonszám 321.

Telefonszám 321.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Helyben 10 év óta fennálló elsőrendű

**vízvezetési, csatornázás
és fürdőberendezési vállalat.**

Elvállal jótállás mellett a legegyszerűbbtől legmodernebb kivitelű vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezéseket, szak-szerű kivitelű, jutányos árban. Kivánatra költségvetések és tervek készíttetnek. A vízvezetési szabályrendeletnek megfelelően elvállalok vízvezetési átalakításokat és
: : : javításokat. : : : :

Máthéi János

vízvezetési, csatornázási és épület
: bádigos munkák vállalata. :

**Iroda és műhely Darabos-u. 54. sz.
Mintaraktár: Egyház-tér 5. szám.**

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék,

szőnyegek, függönyök, ágy- és asztal-terítők, flanel takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

23-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Népbank végrehajthatónak Alekszi Lajos h-pályi lakos ellen folytatott végrehajtási ügyében 1200 kor. tőke, ennek 1911. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai, 504 kor. 59 fill. már megállapított végrehajtási és az árverést jelenleg íj. Sz. Varga Sándor késedelmes vevő ellen 42 koronában megállapított, valamint a még felmerülő költségéből álló követelése kielégítése céljából az árverési feltételeket nem teljesítő árverési vevő íj. Sz. Varga Sándor h-pályi lakos ellen, annak kárára és veszélyére az 1881. évi 60. t.c. 185. § a. alapján a h-pályi 245. sz. betétben 1260., 1261. hrsz. a. felvett számla és rét földekre 750 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az **1913. évi február hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját** Hosszupályi község házához kitzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ (két-harmad) részén alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir.jbiróság mint tkvi hatóságnál, vagy h-pályi-i község házánál tekinthetők meg.

Derecske, 1913. január hó 3-án. A kfr. jbiróság mint tkvi hatóság.

Jakó s. k. kir. jbiró.

Borszéki GYÓGYÉS ÜDÍTŐVIZ.

**A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!**

Főlerakat: Fischeln Jenőnél Debreczen. Telefon 10-51

valódi

**KAUCSUK-CIPŐSAROK
DOBOZA.
MINŐSÉGE:
ARANY**

A csődbe jutott Agrárbank szövetkezet törzs betevői

vasárnap január 26-án dél-
előtt 10 órakor, a Dreher-
sörscsarnok virágtermében:

érdekeik megvédése céljából

értekezletet

tartanak. A tagok szivesked-
jenek teljes számban meg-
jelenni.

Több szövetkezeti tag.

Soh'se fázzék!

Legfinomabb szalon porosz

kőszén

leőlmozott 50 kg.-os zsákokban
házhoz szállítva rendelhető:

VADÁSZ ANDOR irodájában Debreczen, Piac-
utca 79. Telefon 10-40. — Szállítások **waggon-**
számra is azonnal eszközöltnék úgy belföldi
o mint porosz szenekben. o

Dreher Antal sörfőzdéi részvénytársaság Kőbányán.

Van szerencsénk a t. c. közönséget értesíteni, hogy közkedveltségnek örvendő, bajor módszer szerint főzött

Szent-János idénysörünk

eladása és kimérése megkezdett.

Kapható: **Ottó Sándor** és **Markus Jenő** urak vendéglőjében, valamint nagyban hordó és üveg számra ottani főraktárunkban **Aron Miksa** urnál.

Teljes tisztelettel

Dreher Antal sörfőzdéi részvénytársaság.

lett szerezhetne annyit a szegény nép, hogy meglenne a betevő falatja! . . . Ha lop, akkor majd az államtól kap — *rabkosztot.*
(gy. zs.)

Színház

HETI MŰSOR:

PÉNTEK: *Faun*, vigjáték. — Uidonság. — (B bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Kedves Augusztin*, operett. (Mérsékelt helyárakkal.)

VASÁRNAP: Este *Lila dominó*, operett. — Ujdonság. — (Kisbérlet.)

HÉTFŐ: *Lila dominó*, operett. (A bérlet.)

Batizfalvy Elza fellépte. Pénteken este Batizfalvy Elza a Király Színház v. primadonnája fog vendégszerepelni a debreceni színházban. A kiváló operett diva egyik legjobb szerepét a „Leányvásár” operettben Bessy szerepét játssza el. Batizfalvy csütörtökön a Vig-estélyen a közönség elismerését és szeretetét olyan intenzív és oly frappánsul szerezte meg, amely méltó volt ahhoz a jó hírhez, amely fellépését megelőzte. A vendégszerepléssel érdekessé tett Leányvásár előadása iránt osztatlan nagy érdeklődés mutatkozik.

A Faun. Batizfalvy Elza vendégszereplése miatt a péntekről leszorult „Faun” vigjátéknak holnap, szombaton lesz a bemutatója. A Nemzeti Színháznak ez értékes ujdonsága, amely szenzációs sikert aratott, nagy mértékben foglalkoztatja a társulat drámai ensembléjét. A címszerepet Bérczi Ernő játssza, kivüle Halasi Mariska. Vajda Ilonka, Kiss Mariska, Kemény Lajos és Pető Pál játszanak jelentékenyebb szerepeket.

Vasárnap délután. Vasárnap délután 3 órai kezdettel mérsékelt helyárakkal a „Kedves Augusztin” operett kerül műsorra. A kitűnő operett délutáni előadásán ugyanazok a szereplők játszanak, mint a bemutató alkalomával, Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falussy István, Kassay Károly, Lévai Farkas Pál, Kormos Ferenc és Szabó Gyula játszanak nagyobb szerepeket.

Apollo
mozgósínház

Miklós- és
Piac-utca
sarkán.

Igazgató: DEÉSI ALFRÉD.
Folytonos bemenet! Telefon 762.

A szezon legérdekesebb műsora!
LILLI BECK, a legszebb német színésznő játssza a főszerepet a

Fekete álarca
című 3 felvonásos drámában.

Az uszó vár.

Szenzációs színmű 1 felvonásban.
Azonkívül több bohózat, természeti kép stb.
Szombat délután 3 órakor és fél 5 órakor féláru nagy gyermekelőadás.

Közoktatás

A tanítók fizetésrendezése. Fővárosi tudósítónk jelenti: Zichy János gróf ma terjesztette a tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslatokat a Ház elé, amelyek ugy. állami, mint községi és felekezeti tanítók részére egyforma alapon s egyforma fokozatban rendezi az évi illetményeket, az összes tanítókat három osztályba s minden osztályon belül három fokozatba osztja, amelyből automatikusan lépnek elő a tanítók. Kezdő javadalom 1200—1400 korona, amely a három osztályon át férfiaknál 3200, nőknél 3000 koronáig emelkedhetik. A lakbér az

állami tisztviselők szabályzata szerint 240—1000 korona. Az előléptetés automatikusan 4—4 év betöltése után történik. Erdemes tanító soron kívül lép elő, érdemtelenné később. Az 1893. előtt szolgálatban állt tanítók 100—400 korona személyi-pótlékban részesülnek. A jelenleg működő tanítókat szolgálati évük szerint a megfelelő fokozatba sorozzák.

HIREK

Az adótörvények. Fővárosi tudósítónk jelenti: A munkapárt ma este ülést tartott, amelyen megválasztották a negyven tagú választójogi bizottságba jelölendő képviselőket. Majd Heltai Ferenc az adótörvények kapcsán erősen támadta az ellenzéket. Lukács László miniszterelnök kijelentette, hogy az adókérdésben ma is az annak idején elfoglalt álláspontot tartja helyesnek. Egyelőre fölfüggesztve marad a végrehajtás s ha a kivetés július 1-ig még nem indulhat meg, akkor a régi alapon kell követni s fizetni az adókat.

A főszámvevő helyettes fizetése. Kondor Kálmán főszámvevő helyettes kérelmét adta be a város tanácsához, hogy őt felsőbb fizetési fokozatba helyezze a főszámvevői teendők teljesítéséért. A kérelmet a tanács a jog- és pénzügyi bizottságnak adta ki. Azt hisszük a kérelmet a bizottság egyhanguan teljesítésre fogja ajánlani a közgyűlésnek s ez azt egyhanguan is teljesíteni fogja. Kondor Kálmán évek óta teljesíti a főszámvevői teendőket és pedig teljes megelégedésére ugy a közönségnek, mint a felettes hatóságának. Kiváló munkaező, ambiciózus, munkás, lelkiismeretes tisztviselő, aki hosszú szolgálata alatt csak érdemeket szerzett, a melyeknek jutalmazása el nem maradhat.

Álhírek Berzeviczy Albert lemondásáról. Fővárosi tudósítónk jelenti: Napok óta terjesztik a hírt, hogy Berzeviczy Albert a képviselőház volt elnöke mandátumáról lemond és kilép a munkapártból. Egy újságíró ma fölkereste Berzeviczyt, aki e híreket a leghatározottabban megcáfolta.

A vízvezetéki főgépész. A tanács mai ülésén választotta meg a vízvezetéki művekhez a főgépészt. A választás eredményeként az új főgépész Balla Károly lett.

Az egyetem helye. A városi tanács mai ülésén megbizta Török Gábor főerdő-mestert, hogy az egyetem és a kórház részére szükséges nagyterület mérje és jelölje ki s a fákát a szükséghez képest vágassa ki. A költségek fedezésére 500 korona hitelt nyitott neki.

Egy utca névváltoztatása. A Boldogfalva-utca lakói azzal a kéréssel fordultak a tanácshoz, hogy utcájuk nevét másra változtathassák, mert Boldogfalva-kert is van és ez könnyen tévedéseket okozhat. Egyben kérte, hogy az utcát a tanács soronkívül köveztesse ki. A tanács kimondta, hogy az utca névváltoztatása ellen nincs kifogása, ha a háztulajdonosok kötelezik magukat, hogy a házszám és utcajelzőtáblák költségeit előre megfizetik. Az utcakövezéséről pedig csak az általános kövezési program végrehajtása során lehet szó.

Idegen értékek koronában. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértésben a postautalványokra nézve február 1-től kezdődőleg a következő átszámítási kulcsokat állapította meg:

100 argentiniai peso	=	477 K. 50 f.
100 frank	=	96 „ 10 „
10 font sterling	=	242 „ 20 „
100 chilli peso	=	182 „ — „
100 skandináv kor.	=	134 „ — „
100 dollár	=	500 „ — „
100 yen (Kina)	=	246 „ 50 „
100 németalföldi forint	=	200 „ 40 „
100 márka	=	118 „ 40 „
100 rubel	=	255 „ — „
10 török font	=	218 „ — „

Telhamisítás. Felhívjuk a rendőrkapitány figyelmét arra, hogy néhány tejelárusító a tejet szemérmetlenül hamisítja, illetve vizezi s ebben semmi mértéket nem ismer. Annyi vizet öntenek a tejbe vagy tejet a vízbe, amennyi nekik jól esik. Ezt a manipulációt egyszerűen a cselédre bizzák, aki csupa komisz tréfából is kegyetlenül elbánik ezzel az élvezetre szánt fontos élelmiseggel. Ne felejtjük el, hogy ezért ma 28—30 fillért fizetünk, ami jó, tiszta, lefőlözetlen tejtől is rémségesen sok, — hát még vizért! — Az illető hamisítók nevei szerkesztőségünkben fel vannak jegyezve. Ezt a visszaélést kíméletlenül kell üldözni.

A szökött katona. A debreceni helyőrségnek nem lehetett a legjobb katonája Májor János, aki a csapatkórházból, hová mint rab került, ma délután megszökött. A parancsnokság a beteg rab szökéséről értesítette a rendőrséget, mely a maga körében szintén kutat a szökött katona után.

Megitta a villamos csengő savát. Székesfehérvárról táviratozzák: Hetey Istvánt súlyos betegen vitték a kórházba. Itt a beteg elkeseredésében a villamos csengő készülékében lévő chromsavat megitta. Több órai kínlás után meghalt.

Téli keztyűk, teveszőr mellények és harisnyák, vadász sapkák és lábszárvédők valódi Jäger-féle alsó ruhák Frank Testvéreknél az új megyeháza mellett. Telefon 749.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 968 : TELEFON: 968 11
HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szm rna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s elállítási árban bocsátja forgalomba.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	813.50
Osztirák hitel	824.00
2 százalékos koronajáradék	84.75
Államvált	707.00
Jelzálogbank	427.50
Imamurányi	718.00
Balgótzvári	760.50
Közmű vasút	689.00

Irányzat:
Magánleszámitolási kamatláb:
Bécs 5 1/2 %, Berlin 4 1/2 %, London 4 3/4 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Svara E. (Strasser és König) debr. bizományos távirati jelentése	11.88
Buda áprilisra	11.99
„ októberre	12.07
1913. szept.	10.28
Ross áprilisra	9.17
„ októberre	10.88
Zab áprilisra	9.9
„ októberre	7.72
Te gori 19. 8. év május	7.92
„ júliusra	7.92

Készára ártartó.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Weiszberger és Freundlich Homonna, Klein Samu Homonna, Deutsch Dávid Homonna, Sperling Emánuelné Homonna, Korányi Szekeres Fegyvernek, Müller József Huszt, Petzauer Adolf Budapest, Janits Miklós Felsőőr, Icker Zsigmond Szerencs.

A püs
község e f
jogot a hit
latával has
zók adják
ruár 5-ig
közelebbi f
Püspöl
22-én.

Nagy
Grünfe
fén
D
Kisten

3336 1912.
Arve
A debr
V. 4518/1.
hírré tétetik
lakostól 340
cember hó
matali és az
perköltés en
bíróilag felül
butorok és f
évi január
kezdetét veer
6. sz. a meg
sen a legtöbb
fizetés mellet
is el fognak
Megjegy
azon foglalta
rehabilitási zálo
Debrecz

Telefonszám
Há
Helyben t
Vizvez
és fürd
Eivállal
től le
csatornázá
szerű kivít
költségvet
vizvezeték
elvállalok
: : : :
Má
vizvez
: bá
Iroda és
Mintaral

Hirdetmény.

A püspökladányi orth. iz. hitközség e folyó évben a pászkasütési jogot a hitközség gépeinek használatával haszonbérbe adja. Vállalkozók adják be ajánlataikat **1. évi február 5-ig** a jegyzői irodába, ahol a közelebbi feltételek is megtudhatók.
Püspökladány, 1913 január hó 22-én.

Az elnökség.

Nagy árleszállítás!

Grünfeld Adolf és Társa

férfi- fiu- és gyermekruha-áruházában

Debrecen,
Kistemplom mellett.

3336 1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

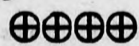
A debreczeni kir. járásbiróságnak 1912. V. 4518/1. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Mező Ármin részére lakostól 340 kor. tőke, ennek 1911. év december hó 5. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 112 kor. 02 fill. perköltség erejéig 1912. évi október hó 30-án bírósággal felülfoglalt és 1580 koronára becsült butorok és faanyagból álló ingóságok **1913. évi január hó 25-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Rákóczy u. 6. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
Debreczen, 1912. évi december hó 20. án.
Oláh Géza, bírói kiküldött.

Telefonszám 321.

Telefonszám 321.

Háztulajdonosok figyelmébe!

Helyben 10 év óta fennálló elsőrendű **vizvezetési, csatornázás és fürdőberendezési vállalat.**

Elvállal jótállás mellett a legegyszerűbbtől legmodernebb kivitelig vizvezeték, csatornázás és fürdőberendezéseket, szakszerű kivittel, jutányos árban. Kivánatra költségvetések és tervek készíttetnek. A vizvezetési szabályrendeletnek megfelelően elvállalok vizvezetési átalakításokat és javításokat.

Máthéi János

vizvezetési, csatornázási és épület bádigos munkák vállalata.

Iroda és műhely Darabos-u. 54. sz.
Mintaraktár: Egyház-tér 5. szám.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Menyasszonyi kelengyék,

szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők, flanell takarók nagy raktára.

Olcsó árak! :: Előzékeny kiszolgálás!

23-1913. tkvsz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A derecskei kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Derecskei Népbank végrehajthatónak Alekszi Lajos h. pályi-lakos ellen folytatott végrehajtási ügyében 1200 kor. tőke, ennek 1911. évi október hó 30. napjától járó 6% kamatai, 504 kor. 59 fill. már megállapított végrehajtási és az árverést jelenleg íj. Sz. Varga Sándor késedelmes vevő ellen 42 koronában megállapított, valamint a még felmerülendő költség-ekből álló követelése kielégítése céljából az árverési feltételeket nem teljesítő árverési vevő íj. Sz. Varga Sándor h. pályi-lakos ellen, annak kárára és veszélyére az 1881. évi 6. t. c. 185. § a alapján a h. pályi-lakos 245. sz. betétben 1260, 1261. hrsz. a. felvett számla és rét földekre 750 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határidőül az **1913. évi február hó 11-ik napjának d. e. 9 óráját** Hosszupályi község házához kitűzte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan a kikiáltási ár 2/3 (két-harmad) részén alul eladatni nem fog.

A bánatpénz az ingatlanok kikiáltási árának 10%-a.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál, vagy h. pályi-lakos házában tekinthetők meg.
Derecske, 1913 január hó 3-án. A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Jakó s. k. kir. bírós.

Borszéki GYÖGYES ÜDÍTŐVIZ.

**A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!**

Főlerakat: Fischbein Jenőnél Debreczen. Telefon 10-51

valódi

**KAUCSUK-CIPŐSAROK
DOBOZA,
MINŐSÉGE:
ARANY**

A csődbe jutott Agrárbank szövetkezet törzs b e t e v ő i

vasárnap január 26-án délelőtt 10 órakor, a Dreher-sörcsarnok virágtermében:

érdekeik megvédése céljából
értekezletet

tartanak. A tagok sziveskedjenek teljes számban megjelenni.

Több szövetkezeti tag.

Soh' se fázzék!

Legfinomabb szalon porosz

k ő s z é n

leőlmozott 50 kg.-os zsákokban házhoz szállítva rendelhető:

VADÁSZ ANDOR irodájában Debreczen, Piacutca 79. Telefon 10-40. — Szállítások waggonszámra is azonnal eszközöltenek úgy belföldi mint porosz szenekben.

Dreher Antal söröződei részvénytársaság Róhányán.

Van szerencsénk a t. c. közönséget értesíteni, hogy közkedveltségnek örvendő, bajor módszer szerint főzött

Szent-János idénysörünk

eladása és kimérése megkezdett.

Kapható: **Ottó Sándor** és **Markus Jenő** urak vendéglőjében, valamint nagyban hordó és üveg számra ottani főraktárunkban **Aron Miksa** urnál.

Teljes tisztelettel

Dreher Antal söröződei részvénytársaság.

10 szög 50 fillér, azontúl minden szög 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 L.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelezés

Komoly házasulandók figyelmébe! Férjet keresnek: 28 éves német árva 400.000 vagyonon, 38 éves független gyermektelen özvegy 120.000, 18 éves egyedülálló porosz k. a. 100.000 kor. vagyonnal, továbbá számos vagyonos magyar hölgy, gazdag amerikai és orosz kisasszonyok és sok száz vagyonos hölgy Európa egyéb országaiból. Komoly érdeklődőknek (ha vagyontalanok is) díjtalan felvilágosítást ad Schlesinger, Berlin 18.

Allást keres

Egy szerény igényű, jó írásu fiatalember bármilyenmő foglalkozást elvállal. Piac-u. 47. sz.

Különféle

KARLSBADI kétszersült eredeti Sprudel vízzel készült, 1 csomag 70, vagy 35 fillért kapható a Deutsch üzletekben.

Férfi kalapok és sapkák, női, férfi, gyermek harisnyák és keztyűk, férfi és női téli ingek és nadrágok legolcsóbban Schwarz M. L.-nél Piac-utca 52, megyeház mellett.

Valódi édes nemes szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmatáru nagykereskedésében, pénzügyi palota Telefon 79.

Weisz Ferencz gépezetre berendezett asztalos műhelye. Modern konyha és előszoba berendezések készen is kaphatók. József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

Vízvezeték csatornázás, központi fűtéseket szakaszkerü kivételben iótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi iókarban tartását csekély díjazásért elvállalom. Gyenes Antal. Miklósi-utca 29. sz. Telefon szám 379.

Házak-Telkek

Az Ondódon 24 öl föld olcsóért eladó. Berkeztezhetsz Iskola-utca 8.

2498-1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 4489/1-1912. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Egészségügyi Műszaki Vállalat r.-t. részére debreczeni lakostól 400 kor. tőke, ennek 1912. év augusztus hó 3. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 82 kor. 14 fill. perköltség erejéig 1912. évi október hó 30-án bíróság felülfoglalt és 1270 koronára becsült házi butorokból álló ingóságok 1913. évi január hó 25-én délután fél 3 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Tisztviselő-elepen megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1913. évi január hó 4-én.

Török Péter bírói kiküldött.

2849-1912. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 3651-1912. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint az Országos Monográfia részére debreczeni lakostól 92 kor. tőke, ennek 1912. év január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 32 korona 46 fillér perköltség erejéig 1912. évi október hó 21-én bíróság felülfoglalt és 1070 koronára becsült butorok és egvebekből álló ingóságok 1913. évi január hó 24-én délelőtt 12 órakor kezdetét veendő és Debreczenben Deák Ferenc-u. 11. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik. Debreczen, 1912. évi dec. 28. án.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Idény előre haladottsága és tulhalmozott raktár miatt

plüsch-, bársony- és szőrme-felöltők, valamint mindenemű téli kabátok rend-
:: kívüli olcsón ::
:: árusíttatnak ::

0000

Halmágyinál,
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 47.

MEGHÍVÁS.

A „Vámospércsi Kölcsönsegélyző-Egylet mint szövetkezet“

Vámospércsen IX. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT 1913. évi február hó 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor üzleti helyiségében tartja meg, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítő 3 tag választása.
2. Igazgatóság jelentése az 1912-ik év üzleti eredményéről.
3. Az 1912 évi mérleg és zárszámadások előterjesztése
4. Felügyelő- és az 1908-ik évi felszámoló-bizottság jelentése; igazgatóság, felügyelő- és felszámoló-bizottság részére adandó felmentvény iránti határozat.
5. Egy igazgatósági tag kilépése és választása.
6. Esetleges indítványok.

Vámospércs, 1913 január hó 19.

TARTOZIK.

Fk. l. sz.	Vagyon	Kor.	fil.
61	Pénztárkészlet	4775	13
186	Felszerelések számlája	600	—
170	Adósok számlája	142990	—
97	Többek számlája	133	80
139	Ingatlan számla	6229	55
185	Előlegek	551	14
172	Átmeneti tételek	2105	15
		157384	77

MÉRLEG-SZÁMLA.

Fk. l. sz.	Téher	Kor.	fil.
187	1908. évtárs. törzsbetétek	7332	—
188	1909. " " "	16042	20
158	1910. " " "	16721	20
160	1911. " " "	14259	40
162	1912. " " "	20880	20
179	1908. évtárs. haszoneredménye	1109	56
156	1909. " " "	1226	70
180	1910. " " "	776	62
126	1911. " " "	259	80
138	Debr. Első Tkp. folyó számla	19925	—
130, 137	Kezességi kötelezettségek	47220	—
9-151	Tartalékalap számla	6729	35
15	Egyenleg mint nyereség	4902	74
		157384	77

TARTOZIK.

Fk. l. sz.	Veszteség	Kor.	fil.
186	Leírás a felszerelésekből.	94	32
169	" kétes követelésekért	300	—
183	Üzleti költségek számlája	5379	14
	Egyenleg mint nyereség	4902	74
		10676	20

EREDMÉNY-SZÁMLA.

Fk. l. sz.	Nyereség	Kor.	fil.
182	Beiratási díjak	750	10
172	Kötvény kamatok	8698	20
132	Késedelmi fillérek	1227	90
		10676	20

Vámospércs, 1912 december 31.

Kovács Mária, pénztáros. Weiszhausz Dávid, alelnök. Szikszay József, elnök. Deák Ferenc, könyvelő. Szabó Gábor, Weisz János, Engel Benoze, Dr. Kiss János, igazgatósági tagok.

Jelen mérleg- és eredmény-számlát megvizsgáltuk, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel egyezőknek s a törvény s alapszabályok szerint készültnek találtuk:

Gelberger Izidor, fel. biz. tag. Nagy Dániel, fel. biz. tag. Szabó Imre, fel. biz. tag.

Ilse szalon brikettünk

iszapolt porosz diószénből, :: kötőanyag nélkül előállítva :: és

porosz szalon szenünk

elégnek bármily szerkezetű kályhában, legnagyobb gazdaságossággal, teljesen szagtalanul. Ajánlatokkal és mintákkal bármikor szívesen szolgál:

Városi légszeszgyár, Medgyes.

Helyi képviselők, kik detall árusítással foglalkoznak, kerestetnek.